

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за митниците

Съгласно действащите към момента разпоредби на Закона за митниците, при влизане в сила на решение, издадено от митническите органи, с което са определени дължими публични държавни вземания и не са заплатени доброволно, законодателят е предвидил издаване на Постановление за принудително събиране на публични държавни вземания (ППСПДВ). Институтът на ППСПДВ е предвиден в националното митническо законодателство в периода, преди присъединяването на Република България към Европейския съюз. Член 209, ал. 2, т. 4 от Данъчно осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) предвижда като изпълнително основание издадено ППСПДВ от митническите органи. На практика, съгласно действащия Закон за митниците, на база влязло в сила решение, следва да бъде издадено ППСПДВ. Както решението, така и ППСПДВ са индивидуални административни актове и подлежат на самостоятелно обжалване както по административен, така и по съдебен ред. Неоправдано е, при наличието на окончателно установено задължение и длъжник, събирането на държавните вземания да се отлага във времето, като се открива възможност за оспорване на втори индивидуален административен акт – ППСПДВ, с което на практика се предвижда неизплатеното доброволно задължение да бъде събрано принудително.

Прегледът на съдебната практика показва, че в рамките на производството по обжалване на ППСПДВ се правят възражения от длъжниците за неоснователност на самото вземане на митническата администрация, като в много случаи се стига до повторно произнасяне от страна на съда по отношение дължимостта на вземането.

С цел процесуална икономия и повишаване ефективността, и намаляване на сроковете по събиране на дължими публични държавни вземания, с проекта се предлага отмяната на Раздел III от Глава двадесет и шеста от закона и с издаденото решение на митническия орган, с което се определя длъжника и размера на публичното държавно вземане, да се установява вземането.

В проекта изрично е предвидено решенията на митническите органи да подлежат на предварително изпълнение. Предвидено е обжалването на решението да не спира неговото изпълнение. Разписани са условия, при наличието на които изпълнението на решението може да бъде спряно по искане на заинтересованото лице от органа, който го е издал. В случаите, когато се установяват митническо задължение или други публични държавни вземания, изпълнението на решението може да бъде спряно, само ако бъде предоставено обезпечение в размер на главницата и лихвите.

Направените предложения са в съответствие с разпоредбите на чл. 7 и чл. 244 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12.10.1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността.

Във връзка с изложеното, в проекта е направено предложение за изменение в чл. 209, ал. 2, т. 4 от ДОПК, като въз основа на издадено решение от митническите органи за досъбиране на дължими суми, се установяват митни сборове и други публични държавни вземания и решението подлежи на принудително изпълнение.

Предложена е промяна в чл. 211 от Закона за митниците, с цел прецизиране и определяне началния момент, от който се начислява от митническите органи лихва за забава за администрираните от тях публични държавни вземания. Уточнено е, че митническите органи начисляват и събират законната лихва върху размера на

дължимите митни сборове и на другите публични държавни вземания от деня, следващ датата на възникване на задължението в случаите, когато задължението е възникнало на основание чл. 199, ал. 1, т. 3 - 9 и чл. 200, ал. 1, т. 3 или когато установяването на задължението произтича от последваща проверка или последващ контрол, извършени от митническите органи.

Направено е предложение за отмяна на разпоредби, които напълно съответстват на разпоредби от европейското митническо законодателство - Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12.10.1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността и Регламент (ЕО) № 765/2008 93 на Европейския парламент и на Съвета, относно действията на митническите органи при деклариране за допускане за свободно обращение на стоки, за които са определени изисквания във връзка с безопасността и здравето на потребителите, както и изисквания за маркировка и документи, съгласно съответното специфично законодателство на Европейския съюз за хармонизация.

Предложените промени уреждат и обмена на информация между Министерство на вътрешните работи и Агенция "Митници" чрез регламентиране на достъп до автоматизираните им информационни системи.

Член 234 ал. 4 от действащия Закон за митниците, определя случаите, когато стоката предмет на нарушение по чл. 234, ал. 1, т. 1 и 2 от закона, подлежи на отнемане в полза на държавата. Разпоредбата на чл. 234, ал. 4 беше изменена със Закон за изменение и допълнение на Закона за митниците (ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.02.2013 г.). Изменението имаше за цел да облекчи режима, като го ограничи до отнемане в полза на държавата само за случаите, в които е налице пълно избягване заплащането или обезпечаването на митни сборове или други публични държавни вземания. Това облекчаване беше наложено от анализ на практиката, при който се стигна до извод за наличие на голяма диспропорция при приложение на правната норма, именно: за случаи на избягване заплащането на митни сборове и други публични държавни вземания в минимален размер, се налагаше и отнемане на стоката, чиято стойност десетки пъти превишаваше размера на избегнатото.

След изменението на чл. 234, ал. 4 от Закона за митниците от 01.02.2013 г., в практиката се установяват много случаи, при които, въпреки че е налице пълно избягване на митни сборове, отново има голяма диспропорция при прилагане на отнемането на стоката. Например: при ангажиране на отговорност за осъществено избягване заплащане на мито при неправилно тарифно класиране на стока и след определяне на правилния тарифен номер от митническите органи, резултатът е повишаване на митото от 0 на 3 процента, като се получава голяма разлика между стойността на стоката и размера на избегнатите публични вземания. Налице са и случаи, когато макар да е частично, избягването на вземанията е в големи размери и представлява сериозен проблем за фиска /например случаите при избягване на антидъмпингови мита, когато има заплатено мито от 5 % от общ дължим размер 75 %/. В тези случаи, избягването е значително, нарушението е тежко по своята същност, тъй като с него се избягва заплащането на въведени защитни мита, но не може да бъде приложено отнемане на стоката, тъй като макар и малка, част от митото е била заплатена. Отново е налице диспропорция и несправедливо прилагане на нормата.

Направеното в проекта предложение за изменение на чл. 234, ал. 4 от Закона за митниците, има за цел да отстрани тази диспропорция, като даде възможност при всеки случай, дори да е налице пълно избягване на заплащането, да се прецени дали да се отнеме в полза на държавата стоката. Така се дава решение на възникващите в практиката разнородни казуси и възможност за по-справедливо прилагане на административнонаказателните разпоредби. В случая предложението се явява по-благоприятна разпоредба от изменението през месец февруари 2013 г., тъй като дава

възможност и в случаите, когато е налице пълно избягване на заплащането или обезпечаването на публичните държавни вземания, да не се приложи отнемане на стоката, ако нейната стойност значително превишава размера на избегнатите вземания. Постига се едновременно облекчаване на режима на отнемането и неговото по-справедливо прилагане при преценка на всеки отделен случай.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Пламен Орешарски)